

Klima- og miljødepartementet
Kongens gate 20
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

17. mars 2016

INNSPILL TIL NY STORTINGSMELDING OM FRILUFTSLIV

Det vises til brev av 4. juni 2014, hvor Klima- og miljødepartementet inviterer til å gi innspill til temaer i ny stortingsmelding om friluftsliv. Dette brevet er ikke sendt direkte til styret for Vestkystparken, men til Hordaland fylkeskommune og Rogaland fylkeskommune. Da Vestkystparken har vært en aktiv pådriver for å få en ny stortingsmelding om friluftsliv har fylkeskommunene viderefremmet brevet fra Klima- og Miljødepartementet til Vestkystparkens styre, slik at de også får muligheten for å komme med innspill.

Vestkystparkens styre har lenge ytret ønske om en ny stortingsmelding om friluftsliv og er glad for at arbeidet med dette nå er i gang. Vi setter stor pris på muligheten for å komme med innspill og ser frem til den endelige melding.

I mai 2012 sendte Vestkystparkens styre et brev til det daværende Miljøverndepartement med en oppmodning om utarbeiding av ny stortingsmelding om friluftsliv (brevet er vedlagt). Vi vil gjerne vise til dette brev som en del av styrets innspill. Av brevet fremgår det at temaer som folkehelse og universell utforming er svært aktuelle tema, sammen med nærmiljøsatsningen, slik det også er nevnt i innspillsanmodningen fra Klima- og miljødepartementet.

Denne nærmiljøsatsning og satsninger innenfor temaene folkehelse og især universell utforming er med på å øke omkostningene til de aktører som drifter friluftslivsområdene og som tilrettelegger for aktiviteter. Arealene i nærmiljøet er dyrere å sikre for friluftslivsformål og universell utformings tiltak er ofte kostbare å gjennomføre. Vestkystparkens styre ser derfor gjerne at en ny stortingsmelding om friluftsliv tar opp de økonomiske problemstillinger knyttet til disse temaer og skissere hvordan Stortinget kan være med til å løse disse problemstillinger.

De siste årene har aktivitet innen for friluftsliv vært knyttet til kortvarige prosjekter, i stor grad fordi fokus har ligget på prosjektformen som et nyskapende og aktivitetsfremmende redskap. Problemet med prosjektformen er at når prosjektperioden er over kan det være problematisk å føre et ellers godt prosjekt videre og få det over i driftsfasen, hvilket gjør at gode prosjekter stopper opp og må avvikles. Likeledes gir en økning i antall/areal sikrede områder og større grad av tilrettelegging økte utgifter til drift og vedlikehold, her er det særlig friluftsrådene og kommunene som rammes. Vestkystparkens styre vil gjerne løfte debatten om drift vs. prosjektorganisering og videreføringsproblemene inn i en ny stortingsmelding. Det er viktig at Stortinget tar stilling til hvordan statlig finansiering av drift skal vektlegges i det videre arbeide med friluftsliv.

[Vestkystparkens styre er opptatt av at områder som blir sikret til friluftslivsformål og som skal tilrettelegges for friluftslivsformål må framstå som attraktive. Hovedansvaret for dette](#)

må ligge hos kommuner og friluftsrådene, men en statlig medvirkning er nødvendig. Det vil være naturlig å utrede om ikke tiden nå er inne til å utvide det ansvar som staten har gjennom skjærgårdstjenesten i et medansvar, slik det er nevnt i "Nasjonal handlingsplan for sikring og drift av friluftsområder".

Etter styret i Vestkystparkens syn er det mer enn rart at det bare er deler av landet som omfattes av statens medansvar. I meldingen er det også naturlig at det diskuteres om ikke landfaste områdene blir tatt med som i et spleiselag. Ordningen med en deling av ansvar på stat, fylker og kommuner har fungert godt i de deler av landet som skjærgårdstjenesten omfatter, og bør derfor utvides.

Vestkystparkens styre er svært positive til det økte fokus på friluftsliv i nærmiljøet og ønsket om å gjøre friluftslivet tilgjengelig for flere. Vi mener dog det er viktig, at fokuset i nærmiljø-satsningen ikke kun er på friluftsområdenes lokalisering men også på områdets tilknytning til boligområder og tilgjengelig offentlig transport. Sammenhengen mellom friluftsområder og offentlig transport er viktig får et bredere fokus. Bedre offentlig kommunikasjon til friluftslivsområder vil kunne være med til å gi flere adgang til å utøve et aktivt friluftsliv i tillegg til miljøgevinsten ved redusert bil trafikk.

Tidligere har temaet sykkel ikke i særlig stor grad vært knyttet til friluftsliv. Vestkystparkens styre konstaterer med glede at bruken av sykkel, både som transport til og fra friluftslivsområder, i friluftslivsområder og som en friluftslivsaktivitet er stigene. En ny stortingsmelding om friluftsliv bør derfor ta med temaet sykkel og ikke bare sykling i friluftslivsområdene, men også adkomsten til friluftslivsområdene med sykkel og den generelle sykkel infrastruktur, heriblant de nasjonale sykkelruter. Herunder må det ses på kombinasjonen av sykkel og offentlig transport. Det er i dag en utfordring å medbringe sykkel på busser, hurtigbåter og tog flere steder. Hvis denne terskel reduseres vil det kunne øke bruken av mange friluftslivsområder og øke sykkelens aksjonsradius.

De siste årene og årene fremover planlegges det mange nye veiprosjekter, flere av disse involverer brobygging over farvann, fjord eller sund. Dessverre tar ikke alle brobyggingsprosjekter høyde for båtlivet og gjennomføres med en lav seilingshøyde, hvilket lukker flere farvann av for store deler av seilfolket. Vestkystparkens styre mener, at problemstillingen knyttet til seilingshøyder og mulighetene for å dyrke båtliv som friluftsliv må tas opp i en ny stortingsmelding om friluftsliv.

Marin forsøpling er i dag et stort problem som må tas tak i. Skjærgårdstjenesten har gode muligheter til å følge med og kartlegge slik forsøpling, men også som en viktig bidragsyter i holdningsskapende arbeid.

Vestkystparkens styre har under en studietur i Skottland sett betydningen av en kombinasjon av friluftsliv og reiseliv. Når lokale innbyggere og brukere av områdene, kall de gjerne turister, opplever verdiene av natur på nært hold får de et sterkere eierforhold og større forståelse for å ta vare på naturen. Derfor bør det også diskuteres om det ikke er naturlig med en større grad av differensierte vernebestemmelser. Mange områder kan godt brukes i til friluftslivsformål uten at det er strenge forskrifter som setter unødvendige begrensninger på tilrettelegging og bruk av området. Dette vil i mange tilfeller virke uforstående på folk som ellers vil være med på å ta vare på naturen og mangfoldet i den.

Friluftsliv er en bred betegnelse for mange aktiviteter og tiltak. Mye av aktiviteten foregår på egenhånd og er ikke organisert i noen form. Dette betyr at informasjon om bruken av friluftslivsområder og bruksformen bør styrkes. Vestkystparken har for sin del deltatt i båtlivsundersøkelsen i regi av Kongelig Norsk Båtforbund og har satt opp telleapparater i flere områder. Resultatene fra disse undersøkelser og apparater har vist seg å være til stor hjelp med å målrette tilrettelegging og dokumentere behov. Et økt fokus på forskning og informasjonsinnsamling innen for friluftsliv i en ny stortingsmelding vil være til fordel for all aktører innenfor friluftsliv og kunne hjelpe til å fremheve friluftslivets egenverdi. IKT løsninger og databaser er en vesentlig del/resultat av dette arbeid og et område med stort forbedringspotensial. Vestkystparkens styre ser bl.a. behov for en bedre database for sikring, drift/forvaltning og investering i offentlig sikrede områder for å lette arbeidet og kontrollen i friluftslivsområdene.

Vestkystparken vil gjerne takke for muligheten for å komme med innspill til ny stortingsmelding om friluftsliv og ser frem til ny melding.

Skulle noe være uklart eller om det er spørsmål til innspillene våre, kan sekretariatet kontaktes gjennom Thorsten Gøtterup, thorsten.gotterup@rogfk.no, eller styreleder Henry Tendenes, henry.tendenes@lyse.net.

Med vennlig hilsen

Styreleder Henry Tendenes